

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf.I.30.015/2012/3.szám

A Szegedi Ítéltábla a Köstner Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Köstner István ügyvéd) által képviselt **(felperes neve, címe)** alatti székhelyű felperesnek - a Maklári Ügyvédi Iroda (ügyintéző: ifj. Dr. Maklári László) által képviselt **(alperes neve, címe)** alatti székhelyű alperes ellen mezőgazdasági termékértékesítési szerződésből eredő követelés iránt indított perében a Csongrád Megyei Bíróság (Szegedi Törvényszék) 2011. december 16. napján kelt 6.G.40.233/2009/56. számú ítéletével szemben a felperes és az alperes 57. és 58. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezését **helybenhagyja.**

Kötelezi a felperest, fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt 500.000,- (Ötszázezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S :

A peres felek 2007. június 21. napján mezőgazdasági termékértékesítési szerződést kötöttek, a felperes 2007. szeptember 1-től 2011. március 31. napjáig bio-nyerstej szállítására, míg az alperes a szerződés 6.1. pontja értelmében 2007. december 14. napjáig 84,- Ft/kg+Áfa, 2007. december 15-től 92,5 Ft/kg+Áfa vételár megfizetésére vállalt kötelezettséget 2008. augusztus 31. napjáig. Rögzítették, hogy az átvételi árat a felek évente egyszer felülvizsgálják és változtathatnak rajta. Előírták, hogy a változás mértékét a következők szerint kell kiszámolni: ha a konvencionális tej országos alap átlagára 2008. augusztusában több mint 5 %-kal tér el az egy évvel ezelőtti ártól, akkor növekedés esetén a 92,5 Ft/kg-hoz a különbség 50 %-át hozzá kell adni, ha csökken az ár, akkor az 50 %-át le kell vonni.

Az alperes nem készült fel kellően a bio tejtermékek gyártására, forgalmazására, ezért a 2008. február 28-án felvett jegyzőkönyvben kérte a felperest, nyújtson segítséget ahhoz, hogy a bio-tejtermékeket a piacra mihamarabb bevezesse. Ekkor kijelentette, hogy 2008. január és február hónapra a korábban szóban megállapodott

132,- Ft/kg árat írásban is rögzíti, valamint a további megegyezésig fenntartja. A 2008. március 5-én kelt levelében javasolta a felperesnek, hogy az árképzés tekintetében a 132,- Ft/kg biotéj ára az országosan közzétett extra alapárak tárgydíszakot megelőző második és tárgydíszakot megelőző hónap egymáshoz viszonyított változásának arányában változzon.

A felek 2008. április 2-án - visszautalva az alperes 2008. március 5-i levelében foglaltakra - az árképzés tekintetében szerződésüket akként módosították, hogy a 2008. február hónapra fizetett 132,- Ft/kg-os ár tárgyhónapra az extra országos alapár tárgydíszakot megelőző második és tárgydíszakot megelőző hónap egymáshoz viszonyított változásának arányában változik. Ez a tejár mindenkor 41,87 Ft/kg bio minőségi felárat tartalmaz. A 2008. márciustól júliusig bezárólag kiállított felperesi számlákat - melyekben minden esetben 132,- Ft/kg bázis ár szerepelt - az alperes maradéktalanul kiegyenlítette. Az alperes a 2008. augusztus hónapban szállított tej ellenértékét nem a 132,- Ft/kg bázis ár alapulvételével fizette ki. A 2008. szeptember hónapban szállított tej ellenértékének számítása során a szerződés 6.1. pontjában foglaltakra hivatkozva a felperes által követeltnél alacsonyabb összeget fizetett.

A 2008. augusztus 8-án tartott egyeztetésen az alperes felajánlotta a felperesnek, hogy szeptember 1-től a biotéj 100 %-át másnak értékesítse. A felperes vállalta, mindent megtesz az alperes rendelkezésére bocsátott tej mennyiségének csökkentése érdekében, illetve a N... Zrt-vel folyó tárgyalások eredményességéért. Az alperes ajánlata szerint 3 millió liter/év mennyiségben bio felár fizetése mellett veszi át 2009. január 1-től a felperestől a tejet, és 2008. október 1-től hajlandó kifizetni az előző havi országos alapár + 40 % minőségi felárnak megfelelő ellenértéket.

A felperes 2008. november 20-án kelt levelében közölte az alperessel, hogy a N... Zrt-vel kötött szóbeli megállapodás eredményeként 2009. január 1-től 5,5 millió liter tej helyett maximum 3 millió literre csökken az a mennyiség, amelyet el kell szállítania. Erre figyelemmel „megerősítette”, hogy a 3 millió liter mennyiségre a már az októberi elszámolásban is alkalmazott számítás - az aktuális hónapot megelőző havi országos nyerstej alapár + 40 % biotéj felár - 2009. január 1-től elfogadható a számára.

A 2008. december 29-én kelt levelében az alperes arról tájékoztatta a felperest, nem tud eltekinteni a megállapodásban foglaltaktól. Hajlandó ugyan átvenni a 3 millió liter feletti mennyiséget is, de a vásárlás nem biotéjként történik.

Az alperes 2009. január 1-től átvette a felperes által szállított biotéjet, azonban a 3 millió kg feletti mennyiségre alacsonyabb árat fizetett.

A felperes felemelt keresetében 55.630.172,- Ft és az egyes részösszegek után járó késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

A 2008. augusztus-szeptember hónapokra a 2008. április 2-i szerződésmódosításnak megfelelő elszámolás mellett tartott igényt a hátralékos vételárra.

A 2009. január 1. napjától számított időszakra követelte a leadott teljes mennyiség után a biotéj felár megfizetését. Arra hivatkozott, hogy a 2008. november 20-i levelében foglaltak feltételes jellegű tájékoztatásnak minősülnek, az itt írt mennyiségre kiható feltétel, a N... Zrt-vel való szerződéskötés azonban nem következett be.

Az alperes 912.691,- Ft tekintetében elismerte a keresetet, ezt meghaladóan kérte annak elutasítását.

Arra hivatkozott, hogy a 2008. április 2-i szerződésmódosítás csak 2008. március hónapra vonatkozott, ezt követően ún. gördülő árképzés szerint illette meg a felperest az ellenérték. Tény, hogy néhány hónapig nem a gördülő árképzés szerint számított ellenértéket fizette meg a felperesnek, de 2008. nyarán már jelezte az erre vonatkozó igényét. Kitért arra is, hogy 2008. szeptember 1. napjától a szerződés 6.1. pontja szerint kellett meghatározni a vételárat, a felperesi elszámolás emiatt sem lehet helytálló.

Előadta, 2008. október 1. napjától kezdődően megállapodtak az alperessel abban, hogy az országos alapár + 40 % vételárat fizet 3 millió liter tej ellenértékeként, az ezt meghaladóan szállított mennyiség tekintetében azonban bio felárra a felperes nem jogosult.

Az elsőfokú bíróság ítéletével az alperest 15.039.667,- Ft és az egyes részösszegek után járó késedelmi kamat megfizetésére kötelezte. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Megállapította, hogy a 2008. augusztus-szeptemberi elszámolás során a 2008. április 2-i szerződésmódosítás szerint kellett eljárni, az árképzésnél 132,- Ft/kg volt a bázis ár, amely a szállítást megelőző második és a szállítás előtti hónap árváltozásának arányában módosult. Az alperes 2008. júliusig ennek megfelelően fizette ki az ellenértéket, majd attól - egyoldalúan - 2008. augusztus-szeptember hónapban eltért. Az ún. gördülő árképzéssel kapcsolatos alperesi érvelést nem találta megalapozottnak, ilyen tartalmú megállapodás a felek között nem jött létre. A könyvszakértői véleményre utalva az alperes tartozását 14.126.976,- Ft-ban határozta meg.

A 2009. január 1-től 2010. február 28. napjáig tartó időszak elszámolása során osztotta az alperes azon álláspontját, amely szerint a felperes biotej felárat csak évi 3 millió liter tej mennyiségre érvényesíthetett, mivel a felek között erre nézve megállapodás jött létre 2008. november 20-án, amikor a felperes visszaigazolta az alperes ajánlatát.

A felperes fellebbezésében az ítélet részbeni megváltoztatását és az alperes marasztalásának kereset szerinti felemelését kérte. Álláspontja szerint önmagában a 2008. november 20-i levelében foglaltak nem adnak alapot olyan következtetésre, a szerződést a felek akként módosították volna, hogy a szerződéssel érintett éves biotej mennyiségét 3 millió literben maximálják. Ilyen tartalmú szerződésmódosítás nem jött létre. Korábban minden esetben az alperes vetette fel, hogy a felperes értékesítse harmadik személy részére a tejet, ilyen szándéka a termelőnek nem volt. Nem értékelte a bíróság **(tanú 1. neve)** tanú vallomását, aki úgy nyilatkozott, 2009. január 1-től kárenyhítés címén vették át a 3 millió liter feletti tejmennyiséget, kárenyhítést pedig csak az vállal, aki kárt okozott. Kiemelte, hogy a 2008. december 18-i levelében megerősítette az alperes felé, továbbra is igényt tart a teljes leszállított biotej átvételére, hiszen a N... Zrt-vel a szerződés nem jött létre.

Az alperes fellebbezésében az ítélet részbeni megváltoztatása mellett az elismert összeget meghaladóan a kereset elutasítását kérte. Fenntartotta azt az álláspontját, hogy 2008. augusztus hónapra nézve is alkalmazni kellett az ún. gördülő árképzést.

- 4 -

Utalt a könyvszakértői véleményre, amely szerint a fix 132,- Ft-os bázis ár közgazdaságilag alkalmatlan az elszámolásra, a felek feltehető akarata az alperesi előadással egyező. Valójában 2008. áprilistól júliusig a megegyezésben bizakodva teljesítette a felperes számláit, ebből azonban nem lehet arra következtetni, hogy a fix

132,- Ft bázis ár alkalmazása lett volna az akarata. Iratellenes az a megállapítás, miszerint 2008. szeptember hónap kapcsán a gördülő árképzés alkalmazását kérte volna, helyesen erre a hónapra már a szerződés 6.1. pontja alapján a fizetendő ellenérték 96,87 Ft/kg volt.

A felperes és az alperes fellebbezése egyaránt **alaptalan**.

A peres felek közötti jogvita a 2008. április 2-án létrejött szerződésmódosítás, valamint a 2008. nyarán-őszén folyt szerződésmódosításra irányuló egyeztetések során tett szerződési nyilatkozatok eltérő értelmezésével kapcsolatos. Abban az esetben, ha vitás a felek által megtett szerződési nyilatkozat tartalma, a Ptk. 207. § (1) bekezdése szerint a nyilatkozatot úgy kell értelmezni, ahogyan azt a másik félnek a nyilatkozó feltehető akarata és az eset körülményeire tekintettel a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint értenie kellett (ún. nyilatkozási elv). A 2008. áprilisi szerződésmódosítást szövegezésében, nyelvtani értelmezés mellett vizsgálva megállapítható, hogy a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint a módosítás tartalma a felperesi értelmezésnek felel meg. A felek megállapodása szerint a 132,- Ft/kg bázis ár az, amely „az országos alapár tárgyidőszakot megelőző második és tárgyidőszakot megelőző hónap egymáshoz viszonyított változásának arányában változik”. Visszautaltak a felek az alperes 2008. március 5-i levelében foglaltakra, ott is az szerepel, hogy az említett két hónap „arányában változzon a 132,- Ft/kg biotej ár”.

A felek feltehető akarata szerinti értelmezés mellett sem lehet a felperesi értelmezéstől eltérő következtetésre jutni. A 132,- Ft/kg bázis ár változatlansága ellen szóló közgazdasági érveket hangsúlyozta ugyan a könyvszakértő véleményében, azonban arra is rámutatott, hogy gördülő árképzés alkalmazása esetén a tejárba beépített „mindenkor 41,87 Ft/kg bio felár” veszhetne el. Lehetséges, hogy az alperes szándéka a más szerződő partnereivel - egyértelmű szövegezéssel - alkalmazott ún. gördülő árképzésre irányult, ennek ellenére ilyen rendelkezés az okiratban nem található. Éppen az alperes csatolt olyan szerződéseket, amelyekben félreérthetetlenül valóban gördülő árképzés szerepel, és ha a peres felek a konkrét esetben ebben állapodtak meg, semmi akadálya nem lett volna annak, hogy a 2008. április 2-i szerződésmódosítást a nagy üzleti gyakorlattal rendelkező alperes ennek megfelelően szövegezze meg. Nem lehet ugyan kizárni azt a lehetőséget, hogy az alperes szándéka a leírt szövegezéstől valóban eltért, ennek azonban a perben nem lehet semmi jelentősége, mivel a szerződési nyilatkozat értelmezésénél nem az akarat, hanem a nyilatkozási elv az irányadó.

Az eset körülményei is a felperesi értelmezést erősítik. A szerződésmódosítást követő hónapokban az alperes kifogás nélkül kiegyenlítette 2008. augusztusáig a felperes azon számláit, amelyekben minden alkalommal a jelen perben is követett értelmezésnek megfelelően számította ki a tej vételárát. Ezek a teljesítések az alperes tekintetében tartozáselismerésnek minősülnek (Ptk. 242. §), amelynek az a

Gf.I.30.015/2012/3.szám

következménye, hogy a perben őt terhelte annak minden kétséget kizáró bizonyítása, hogy az árképzés kapcsán a felek között mégis ettől eltérő megállapodás született. Ezen utóbbi körülményt a perben az adós nem tudta bizonyítani.

Eltérő értelmezésre nem adnak okot a tanúvallomások sem, mindkét oldalon érdekelt személyek tettek vallomást.

Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság azt is, hogy a felek 2008. április 2-i szerződésmódosítása a 2008. szeptember hónapra is kiterjedően az alapszerződés 6.1. pontjában szereplő árképzés helyébe lépett, ezzel a módosítással az ár felülvizsgálata is megtörtént.

Megjegyzí az ítéltábla, hogy az alperes a 2009. július 1. napján kelt levelében (1/F/11.) peren kívüli megegyezés esetére 15.000.000,- Ft megfizetésére tett ajánlatot a felperesnek, az ajánlat lefedi az elsőfokú ítéletben megállapított marasztalási összeget.

Nem vitás tény, hogy a felek között 2008. nyaratól tárgyalások folytak, melyeken az alperes azt kívánta elérni, hogy a szerződéssel lekötött biotaj mennyisége 3 millió liter/év legyen. A felperes módszeresen csökkentette a tejtermelést annak érdekében, hogy az alperesnek kevesebb tejet kelljen átvennie, a 2008. augusztus 8-án tartott megbeszélésről felvett emlékeztetőben (1/F/7.) kijelentette, „mindent megtesznek a alperes neve rendelkezésére bocsátott tej csökkentésére” ((**tanú 2.neve**) és (**tanú 3.neve**) nyilatkozata, 12. számú jegyzőkönyv 9. és 12. oldal).

A felperes szerződéses tárgyalásokat folytatott más felvásárló cégekkel annak érdekében, hogy a szerződött tej 3 millió liter/év mennyiségre csökkenjen, ennek eredményeként 2009. január 1-től hazai és külföldi felvásárlók számára is szállít biotaj ((**tanú 2.neve**), 12. számú jegyzőkönyv 7. oldal). Az alperes felajánlotta a felperesnek, hogy 2008. október 1-től, majd 2009. január 1. napjától is az országos nyerstej alapár + 40 % bio felárat fizet a tejtért, ha 3 millió liter/év lesz a szerződött mennyiség.

Ilyen előzmények után küldte a felperes az alperesnek a 2008. november 20-án kelt levelet. A levél bevezető részében kifejezetten visszautalt a 2009. január 1-től szállítandó mennyiséggel kapcsolatos „személyes megbeszéléseken elhangzottakra”. A levélből az is kitűnik, a mennyiség csökkentését az alperes kezdeményezte („kérésüknek megfelelően”). Minden releváns adat, így a „harmadik féllel” folytatott tárgyalásokon elhangzottak ismeretében, ezek „eredményeként” tényként közölte az alperessel, hogy „2009. január 01.-től kezdődően évi 5,5 millió literrel 2,5 millió liter ± 20 %-kal csökken az a mennyiség, amelyet a (**alperes neve**)-nek el kellene szállítani telepeinkről”. Az alperesi ajánlatra válaszolva „megerősítette”, hogy „a fennmaradó 3 millió liter/év mennyiségre” a már eddig is alkalmazott nyerstej alapár + 40 % biotaj felár 2009. január 1-től számára „elfogadható”. Miután ez a levél a felek közötti mennyiségi és árvi rendezése érdekében folyó tárgyalásokat kívánta lezárni, tartalma, megfogalmazása alapján félreérthetetlen módon igazolja a felek közötti - alperes által kezdeményezett - szerződésmódosítás létrejöttét és annak felperes részéről is elfogadott és visszaigazolt tartalmát.

A felperes fellebbezési érvelésével szemben az alperes 2008. december 29-én kelt, 32. szám alatt csatolt levele egyértelműen bizonyítja, hogy a felperes esetleges kárát kívánta enyhíteni azzal, hogy felajánlotta, a 3 millió liter/év szerződött mennyiség feletti tejet is átveszi, hangsúlyozta azonban, hogy ezután felárat nem fizet.

A fent kifejtettek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, megfellebbezett rendelkezését a Pp. 253. § (2) bekezdése értelmében helybenhagyta.

A felperes eredménytelen fellebbezésére figyelemmel mintegy 900.000,- Ft, az alperes eredménytelen fellebbezése folytán mintegy 400.000,- Ft ügyvédi munkadíj megfizetésére

lenne köteles, a két összeg különbözeteként az ítéltábla a felperest kötelezte az alperes javára 500.000,- Ft másodfokú eljárási költség megfizetésére, az ügyvédi munkadíjak számítása a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pont, valamint (5) bekezdés alapján történt.

Szeged, 2012. április hó 5. napján

Dr. Kemenes István sk.
a tanács elnöke

Dr. Mányoki Zsolt sk.
előadó bíró

Dr. Kiss Gabriella sk.
táblabíró